

УДК 657.1:657.2:338:330.131

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9934-8722>

Є. В. Меліхов,

асистент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9856-9291>

Б. С. Ковачев,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-3643-9276>

DOI: 10.32702/2306-6792.2024.23.46

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АУДИТУ НАДХОДЖЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ, ОБЛІКУ ПОДАТКІВ ТА СКЛАДАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,
Engineering Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

Ye. Melikhov,

Assistant of the Department of Information Economy, Entrepreneurship and Finance, Engineering Educational
and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

B. Kovachev,

Master's student of the Department of Zaporizhzhya National University of Engineering
Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni ZNU, Zaporizhzhya

IMPROVING THE ORGANIZATION OF ACCOUNTING, TAXATION AND AUDITING OF THE RECEIPT OF INTANGIBLE ASSETS TO IMPROVE THE QUALITY OF THE ACCOUNTING PROCESS, TAX ACCOUNTING AND TAX REPORTING

З розвитком ІТ-технологій все більше фірм займаються розробкою програмного забезпечення та обслуговуванням комп'ютерної техніки. Програмне забезпечення є нематеріальним активом, який створює підприємство. Оскільки технології постійно йдуть вперед, то треба доробляти програмне забезпечення для потреб підприємства, а також постійно проводити оновлення.

Облік надходження нематеріальних активів ведеться відповідно до національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи" на рахунку 154 "Придбання (створення) нематеріальних активів" з подальшим списанням при введенні в експлуатацію на рахунок 12 "Нематеріальні активи". При надходження нематеріальних активів треба звернути увагу на правильне формування первісної оцінки в залежності від способу їх надходження на підприємство. Правильна організація обліку нематеріальних активів допомагає зрозуміти рух первинних документів, що полегшить проведення аудиту та зменшить помилки в веденні обліку.

Метою роботи є удосконалення організації обліку, оподаткування та аудиту надходження нематеріальних активів для підвищення якості облікового процесу, обліку податків та складання податкової звітності.

Метою аудиту надходження нематеріальних активів є дослідження правильності надходження та оприбуткування нематеріальних активів, а також правильності первісної оцінки, відображення в обліку й звітності.

Завдання аудиту надходження нематеріальних активів полягають у перевірці правильності відображення надходження нематеріальних активів, а саме: від постачальника, безплатно отриманого, в обмін на подібний актив та на неподібний актив.

У роботі розроблена методика проведення аудиту надходження нематеріальних активів, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма перевірки надасть змогу аудитору охопити всі аспекти обліку нематеріальних активів на підприємстві, дослідити правильність відображення в обліку, вчасно виявити порушення, уникнути незаконного списання знищених активів, провести ефективну перевірку.

Для удосконалення обліку запропоновані відомості надходження нематеріальних активів, а саме: від постачальника, безплатно отримані, в обмін на подібний актив та на неподібний актив. Це прискорить розрахунки відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку, необґрунтованого оприбуткування нематеріальних активів та допоможуть підприємству правильно організувати їх облік.

With the development of IT technologies, more and more companies are engaged in software development and computer hardware maintenance. Software is an intangible asset created by an enterprise. As technology is constantly advancing, it is necessary to modify the software to meet the needs of the company and to keep it up to date.

Accounting for the acquisition of intangible assets is carried out in accordance with National Accounting Regulation (Standard) 8 'Intangible Assets' in account 154 'Acquisition (Creation) of Intangible Assets' with subsequent write-off when put into operation to account 12 'Intangible Assets'. When intangible assets are received, attention should be paid to the correct formation of the initial valuation, depending on the method of their receipt by the company. Proper accounting of intangible assets helps to understand the movement of primary documents, which will facilitate the audit and reduce errors in accounting.

The purpose of the work is to improve the organization of accounting, taxation and audit of the receipt of intangible assets to improve the quality of the accounting process, tax accounting and tax reporting.

The purpose of the audit of intangible assets is to investigate the correctness of the receipt and recognition of intangible assets, as well as the correctness of the initial assessment, accounting and reporting.

The objectives of the audit of intangible assets are to verify the correctness of the accounting for intangible assets, namely: from a supplier, received free of charge, in exchange for a similar asset and for a dissimilar asset.

The paper develops a methodology for auditing the receipt of intangible assets, which, unlike the existing ones, includes: an internal control test, a general plan, a programme, and working documents. The proposed audit programme will enable the auditor to cover all aspects of intangible assets accounting at the enterprise, to investigate the correctness of accounting, to detect violations in time, to avoid illegal write-off of destroyed assets, and to conduct an effective audit.

To improve the accounting, the authors propose to provide information on the receipt of intangible assets, namely: from a supplier, received free of charge, in exchange for a similar asset and for a dissimilar asset. This will speed up accounting calculations, and the developed document templates will reduce the likelihood of accounting errors, unjustified recognition of intangible assets and help the company to properly organise their accounting.

Ключові слова: нематеріальні активи, організація обліку, аудит, оподаткування, обліковий процес, облік податків, податкова звітність.

Key words: intangible assets, accounting organization, audit, taxation, accounting process, tax accounting, tax reporting.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

З розвитком ІТ-технологій все більше фірм займаються розробкою програмного забезпечення та обслуговуванням комп'ютерної техніки. Програмне забезпечення є нематеріальним

активом, який створює підприємство. Оскільки технології постійно йдуть вперед, то треба доробляти програмне забезпечення для потреб підприємства, а також постійно проводити оновлення.

Облік надходження нематеріальних активів ведеться відповідно до національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8

"Нематеріальні активи" на рахунку 154 "Придбання (створення) нематеріальних активів" з подальшим списанням при введенні в експлуатацію на рахунок 12 "Нематеріальні активи". При надходження нематеріальних активів треба звернути увагу на правильне формування первісної оцінки в залежності від способу їх надходження на підприємство. Правильна організація обліку нематеріальних активів допомагає зрозуміти рух первинних документів, що полегшить проведення аудиту та зменшить помилки в веденні обліку.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Проблемними питаннями обліку, оподаткування та аудиту нематеріальних активів займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Давидов Г.М., Кулаковська А.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах ведення обліку та проведення аудиту нематеріальних активів. Проте саме питання оподаткування, ведення обліку та проведення аудиту надходження нематеріальних активів

розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою роботи є удосконалення організації обліку, оподаткування та аудиту надходження нематеріальних активів для підвищення якості облікового процесу, обліку податків та складання податкової звітності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою аудиту надходження нематеріальних активів є дослідження правильності надходження та оприбуткування нематеріальних активів, а також правильності первісної оцінки, відображення в обліку й звітності.

Завдання аудиту надходження нематеріальних активів полягають у перевірці правильності відображення надходження нематеріальних активів, а саме: від постачальника, безплатно отриманого, в обмін на подібний актив та на неподібний актив.

Тест внутрішнього контролю надходження нематеріальних активів подано в таблиці 1.

Таблиця 1. Тест внутрішнього контролю надходження нематеріальних активів

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Які види нематеріальних активів надходять на Ваше підприємство: - права користування природними ресурсами; - права користування майном; - права на комерційні позначення; - права на об'єкти промислової власності; - авторське право та суміжні з ним права; - інші нематеріальні активи?				
2	На Вашому підприємстві капітальні інвестиції у придбання, створення і модернізацію нематеріальних активів, використання яких за призначенням на дату балансу не відбулося, то вони відносяться до: - нематеріальних активів; - капітальних інвестицій; - фінансових інвестицій; - необоротних активів?				
3	Якщо нематеріальний актив не відповідає вказаним критеріям визнання, то витрати, пов'язані з його придбанням чи створенням на Вашому підприємстві визнаються: - витратами того звітного періоду, протягом якого вони були здійснені без визнання таких витрат у майбутньому нематеріальним активом; - відносяться до капітальних інвестицій; - визнаються витратами на дослідження та розробку?				
4	Чи є активний ринок з нематеріальних активів, які є на Вашому підприємстві?				
5	На Вашому підприємстві не визнаються нематеріальним активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були віднесені до: - витрати на дослідження; - витрати на підготовку і перепідготовку кадрів; - витрати на рекламу та просування продукції на ринку; - витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємств або їх частини; - витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків)?				

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
6	На Вашому підприємстві нематеріальний актив, отриманий в результаті розробки, відображають в балансі за умовами, якщо має: - намір, технічну можливість та ресурси для доведення нематеріального активу до стану, у якому він придатний для реалізації або використання; - можливість отримання майбутніх економічних вигод від реалізації або використання нематеріального активу; - інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою нематеріального активу?				
7	На Вашому підприємстві придбаний або отриманий нематеріальний актив відображається в балансі, якщо: - існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням; - його вартість може бути достовірно визначена; - завжди відображається?				
8	За якою вартістю зараховуються на баланс підприємства придбані (створені) нематеріальні активи за: - первісною вартістю; - справедливою вартістю?				
9	З чого складається на Вашому підприємстві первісна вартість придбаного нематеріального активу: - з ціни (вартості) придбання; - отриманих торговельних знижок; - мита; - непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню; - інших витрат, безпосередньо пов'язаних з його придбанням та доведенням до стану, у якому він придатний для використання за призначенням.				
10	За якою вартістю зараховуються на баланс підприємства нематеріальний актив в обмін на подібний актив: - первісною вартістю нематеріального активу; - залишковою вартістю переданого нематеріального активу; - справедлива вартість із включенням різниці до фінансових результатів (витрат) звітної періоду.				
11	За якою вартістю зараховуються на баланс підприємства нематеріальний актив, придбаний в обмін на неподібний актив: - первісною вартістю нематеріального активу; - справедливою вартістю переданого нематеріального активу; - справедливою вартістю переданого нематеріального активу, збільшеною (зменшеною) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну.				
12	За якою вартістю зараховуються на баланс підприємства безоплатно отриманий нематеріальний актив: - первісною вартістю; - справедливою вартістю?				
13	За якою вартістю зараховуються на баланс підприємства нематеріальний актив, що внесений до статутний капітал підприємства: - первісною вартістю; - справедливою вартістю; - справедливою вартістю, яка погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх з урахуванням витрат?				
14	Що включає первісна вартість нематеріального активу, створеного підприємством: - прямі витрати на оплату праці; - прямі матеріальні витрати; - інші витрати, безпосередньо пов'язані із створенням цього нематеріального активу та приведенням його до стану придатності для використання за призначенням?				
15	Як визначається первісна вартість окремого об'єкта нематеріального активу, сплачених загальною сумою: - шляхом розподілу сплаченої суми пропорційно до справедливої вартості кожного з придбаних об'єктів; - сумою нарахованих витрат?				

Джерело: складено авторами.

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, аудитор приступає до розробки загального плану аудиту над-

ходження нематеріальних активів (табл. 2). Загальний план аудиту надходження нематеріальних активів є документом організаційно-мето-

Таблиця 2. Загальний план проведення аудиту надходження нематеріальних активів

Етап перевірки	Процедури перевірки	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, планування проведення перевірки надходження нематеріальних активів		
Основний	Перевірка надходження нематеріальних активів від постачальника Перевірка надходження безплатно отриманого нематеріального активу Перевірка надходження нематеріального активу в обмін на подібний актив Перевірка надходження нематеріального активу в обмін на неподібний актив		
Завершальний	Складання звіту за результатами перевірки надходження нематеріального активу		

Джерело: складено авторами.

дологічного характеру. План складається з переліку робіт на декілька етапах і строків їх виконання із зазначенням виконавців.

Програму аудиту надходження нематеріальних активів наведено в таблиці 3. Для вирішення поставлених завдань аудиту надходження нематеріальних активів пропонуємо робочі

документи (табл. 4—7), які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки.

Для обліку надходження нематеріальних активів відсутні первинні документи, а данні та відповідні розрахунки відображаються у довідках бухгалтерії, але це не зручно і витрачаєть-

Таблиця 3. Програма аудиту надходження нематеріальних активів

№	Мета	Перелік процедур контролю	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності надходження нематеріальних активів від постачальника	Перевірка надходження нематеріальних активів від постачальника	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, суцільний	НА-1			
2	Впевнитись у правильності надходження безплатно отриманого нематеріального активу	Перевірка надходження безплатно отриманого нематеріального активу	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, вибіркового	НА-2			
3	Впевнитись у правильності надходження нематеріального активу обмін на подібний актив	Перевірка надходження нематеріального активу в обмін на подібний актив	А, Б, В, Г, Е	Документальний, по суті, арифметичний, вибіркового	НА-3			
4	Впевнитись у правильності надходження нематеріального активу обмін на неподібний актив	Перевірка надходження нематеріального активу в обмін на неподібний актив	А, Б, В, Г, Е, Є	Документальний, формальний, по суті, арифметичний, вибіркового	НА-4			
Критерії якості перевірки: наявність - А; правдивість - Б; права та зобов'язання - В; повнота - Г; вимірювання - Д; оцінку вартості - Е; подання і розкриття - Є.								

Джерело: складено авторами.

Таблиця 4. Робочий документ НА-1 — Перевірка надходження нематеріальних активів від постачальника

Найменування НМА	За даними підприємства	За даними аудиту							Відхилення
		ціна (вартість) придбання	торговельна знижка	мито	непрямі податки (акцизи й)	витрати на встановлення	витрати на доставку	Первісна вартість НМА	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 5. Робочий документ НА-2 — Перевірка надходження безплатно отриманого нематеріального активу

Найменування НМА	За даними підприємства	За даними аудиту						Відхилення
		Справедлива вартість на дату отримання НМА	мито	непрямі податки	витрати на встановлення	витрати на доставку	Первісна вартість НМА	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 6. Робочий документ НА-3 — Перевірка надходження нематеріального активу в обмін на подібний актив

Найменування НМА	За даними підприємства	За даними аудиту						Відхилення
		Первісна вартість НМА	Амортизація НМА	Залишкова вартість переданого НМА	Справедлива вартість переданого НМА	Різниця між справедливою та залишковою вартістю НМА (включення до фінансових результатів)	Первісна вартість НМА	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 7. Робочий документ НА-4 — Перевірка надходження нематеріального активу в обмін на неподібний актив

Найменування НМА	За даними підприємства	За даними аудиту						Відхилення
		Первісна вартість НМА	Амортизація НМА	Залишкова вартість переданого НМА	Справедлива вартість переданого НМА	Доплата грошовими коштами різницю у вартості НМА	Первісна вартість НМА	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 8. Відомість надходження нематеріальних активів від постачальника

Найменування НМА	ціна (вартість) придбання	торговельна знижка	мито	непрямі податки	витрати на встановлення	витрати на доставку	Первісна вартість НМА

Джерело: складено авторами.

Таблиця 9. Відомість надходження безплатно отриманого нематеріального активу

Найменування НМА	Справедлива вартість на дату отримання НМА	мито	непрямі податки	витрати на встановлення	витрати на доставку	Первісна вартість НМА

Джерело: складено авторами.

Таблиця 10. Відомість надходження нематеріального активу в обмін на подібний актив

Найменування НМА	Первісна вартість НМА	Амортизація НМА	Залишкова вартість переданого НМА	Справедлива вартість переданого НМА	Різниця між справедливою та залишковою вартістю НМА (включення до фінансових результатів)	Первісна вартість НМА

Джерело: складено авторами.

Таблиця 11. Відомість надходження нематеріального активу в обмін на неподібний актив

Найменування НМА	Первісна вартість НМА	Амортизація НМА	Залишкова вартість переданого НМА	Справедлива вартість переданого НМА	Доплата грошовими коштами різниці у вартості НМА	Первісна вартість НМА

Джерело: складено авторами.

ся багато зайвого часу. Для удосконалення обліку запропоновані відомості відображення надходження нематеріальних активів, а саме: від постачальника, безплатно отримані, в обмін на подібний актив та на неподібний актив, що наведені у таблицях 8—11.

ВИСНОВКИ

У роботі розроблена методика проведення аудиту надходження нематеріальних активів, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма перевірки надасть змогу аудиторі охопити всі аспекти обліку нематеріальних активів на підприємстві, дослідити правильність відображення в обліку, вчасно виявити порушення, уникнути незаконного списання знижених активів, провести ефективну перевірку.

Для удосконалення обліку запропоновані відомості надходження нематеріальних активів, а саме: від постачальника, безплатно отримані, в обмін на подібний актив та на неподібний актив. Це прискорить розрахунки відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку, необгрунтованого оприбуткування нематеріальних активів, допоможуть підприємству підвищити якість облікового процесу, обліку податків та складання податкової звітності.

Література:

1. Меліхова Т. О., Романенко К. В. Удосконалення організації бухгалтерського процесу та методики аудиту вибуття основних засобів в обліку суб'єктів малого підприємництва. Ефективна економіка. 2021. № 10. URL: <http://www.economy-nauka.com.ua/?op=1&z=9445> (дата звернення: 17.10.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.10.18
2. Меліхова Т. О., Гребенюк О. В. Удосконалення методичних підходів до аудиту надходження основних засобів для підвищення рівня економічної безпеки підприємства. Економіка

та держава. 2020. № 1. С. 27—32. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.1.27

3. Меліхова Т. О., Климова О. В. Удосконалення обліку та внутрішнього контролю списання основних засобів бюджетних установ для підвищення якості контролю та ефективності проведення ревізії. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 20. С. 30—36. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.20.30

4. Меліхова Т. О., Герасименко Ю. М. Розробка програми аудиту надходження основних засобів для підвищення рівня фінансової безпеки підприємства. Агросвіт. 2018. № 24. С. 46—53. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.24.46

5. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Аудит. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 260 с.

6. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 280 с.

7. Меліхова Т. О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. № 3. С. 254—258.

8. Меліхова Т. О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.

9. Меліхова Т. О., Височина В. В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава, 2018. № 1. С. 69—75.

10. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.

11. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування,

облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 516 с.

12. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II: навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя: ЗНУ, 2023. 368 с.

13. Меліхова Т. О., Білоконь М. Ю. Удосконалення документування обліку та контролю капітальних та поточних ремонтів основних засобів для поліпшення фінансового обліку та аудиту. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 21. С. 38—43. DOI: 10.32702/2306 6814.2023.21.38

14. Меліхова Т. О. Розробка програми аудиту ефективності використання основних засобів на підприємстві. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 20. С. 33—37.

References:

1. Melikhova, T. and Romanenko, K. (2021), "Improving the organization of the accounting process and methods of auditing the disposal of fixed assets in the accounting of small businesses", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 10, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9445>

2. Melikhova, T. and Hrebeniuk, O. (2020), "Improvement of methodical approaches to audit of fixed assets acquisition for increasing of a level of enterprise economic security", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 27—32.

3. Melikhova, T. and Klymova, O. (2021), "Adequate area of internal control over the write-off of the main budgetary installations for the improvement of the quality of control and efficiency of the revision", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 30—36. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.20.30

4. Melikhova, T. and Herasymenko, Yu. (2018), "The development of a program audit of the receipt of fixed assets for raising the level of financial security at the enterprise", *Agrosvit*, vol. 24, pp. 46—53.

5. Makarenko, A. P. Melikhova, T. O. and Musiychenko, O. G. (2024), *Audyt [Audit]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

6. Makarenko, A. P. Melikhova, T. O. and Musiychenko, O. G. (2024), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

7. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

8. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist' [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency]*, Kherson, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

10. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodkraine*.

11. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O., Podmeshalska, Y. V. and Chakalova, N.S. (2022), *Teoriya bukhgalters'koho obliku. Theory of accounting: a study guide for higher education bachelor degree holders [Теорія бухгалтерського обліку]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

12. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak Yu. M. (2023), *Finansovyy oblik II. Financial accounting II []*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

13. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak Yu. M. (2023), *Finansovyy oblik II. Financial accounting II [Financial accounting II]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

14. Melikhova, T. and Bilokon, M. (2023), "Improvement of documentation of accounting and control of capital and current repairs of fixed assets to improve financial accounting and auditing", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 21, pp. 38—43. DOI: 10.32702/2306 6814.2023.21.38

15. Melikhova, T. (2017), "Development of a program of auditing the efficiency of use of fixed assets in the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 33—37.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2024 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б») Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663